

Sygn. akt I ACa 784/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Małgorzata Wolczańska
Sędziowie :	SA Barbara Owczarek (spr.) SO del. Tomasz Ślęzak
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. R. (1)

przeciwko W. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 21 marca 2011 r., sygn. akt I C 297/07

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Częstochowie do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

Sygn. akt I ACa 784/13

UZASADNIENIE

Powódka A. R. (1) domagała się zasądzenia od pozwanego W. M. kwoty 737.989,99zł wraz z odsetkami od dnia 16.02.2005r. oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniosła, że sprzedała PPUH (...) urządzenie w postaci linii technologicznej do rozcinania blachy stalowej typu Ł - (...) 41.100 za 1.433.500zł, pełna cena miała zostać zapłacona do dnia 15 lutego 2001r., celem zabezpieczenia płatności sprzedawca zastrzegł własność rzeczy sprzedanej aż do uiszczenia ceny w całości. Cena została uiszczona jedynie częściowo, do zapłaty zostało 737.989zł, a pozwany jako prezes spółki PPHU (...) zbył to urządzenie na rzecz innej osoby i wprowadził nabywcę w posiadanie rzeczy. Powódka nie otrzymała więc ani reszty

ceny ani zwrotu urządzenia. Pozwany został skazany prawomocnym wyrokiem karnym za przywłaszczenie urządzenia, zatem powódka domaga się od niego naprawienia szkody w oparciu o art. 415 kc.

W dniu 13 czerwca 2007r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, uwzględniając powództwo w całości.

Od nakazu tego pozwany wniósł zarzuty domagając się jego uchylecia i oddalenia powództwa.

Zarzucił brak związku przyczynowego pomiędzy szkoda, a czynem pozwanego, brak udowodnienia wysokości szkody, przyczynienie się powódki do powstania szkody oraz nadużycie przez nią prawa podmiotowego i dokonanie częściowej zapłaty w wysokości 70.000zł.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Częstochowie uchylił zaskarżony nakaz zapłaty ponad kwotę 670.989,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lutego 2005 roku i w powyższym zakresie powództwo oddalił, ponadto uchylił nakaz w części orzekającej o kosztach postępowania i zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 14.222,69 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, utrzymał w mocy nakaz zapłaty w pozostałej części, nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa od powódki kwotę 2.401,00 zł tytułem kosztów sądowych, których pozwany nie miał obowiązku uiścić.

Rozstrzygnięcie swoje oparł na następujących ustaleniach:

Umową sprzedaży nr (...) z dnia 9 listopada 2000 roku zawartą w W. pomiędzy (...) reprezentowanym przez właścicielkę A. R. (1) a PPUH (...) sp. z o.o. w W. powódka zobowiązała się dostarczyć kupującemu linię do wzdłużnego rozcinania blachy stalowej ze zwoju (rulonu) typ Ł-118 (nie używaną), i do poprzecznego cięcia blachy stalowej ze zwoju (rulonu) typ Ł 128.41.100 (używaną). Powódka zobowiązała się do dostarczenia towaru kupującemu a kupujący do zapłaty ceny w kwocie 1.196.000,00 zł za linię do wzdłużnego cięcia blachy oraz w kwocie 1.433.500,00 zł za linię do poprzecznego cięcia blachy. Łączna wartość przedmiotu umowy wynosiła 3.207.990 zł, w tym należny podatek VAT. Sprzedawca zastrzegł sobie prawo własności przedmiotu sprzedaży, aż do uiszczenia ceny w całości. Zgodnie z zawartą umową w przypadku zwłoki kupującego z zapłatą co najmniej 5 miesięcy sprzedawca miał prawo do odstąpienia od umowy i żądania zwrotu towaru.

Zgodnie z umową (...) sp. z o.o. zapłaciła do dnia 27 lutego 2001 roku za linię do wzdłużnego cięcia blachy w całości oraz częściowo za linię do poprzecznego cięcia blachy. Na ten dzień pozostawała do zapłaty kwota 737.898,99 zł tytułem należności za linię do poprzecznego cięcia blachy.

W dniu 10 września 2001 roku odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników (...) sp. z o.o. na którym reprezentowany był cały kapitał zakładowy. Zgromadzenie podjęło uchwałę, której przedmiotem było wyrażenie zgody na sprzedaż obydwu linii technologicznych zakupionych od powódki za cenę nie mniejszą, niż wartość księgową, powiększoną o 4%.

W tym samym dniu nastąpiła zmiana składu zarządu (...) sp. z o.o. w W., miejsce dotychczasowego prezesa S. S. zajął pozwany W. M.. Wśród dokumentów, które otrzymał, było również zestawienie należności spółki zawierające kwotę 737.989,99 zł, którą spółka dłużna była powódce tytułem zapłaty pozostałej części ceny za maszynę.

W dniu 12 września 2001 roku powódka pisemnie odstąpiła od umowy zawartej w dniu 9 listopada 2000 roku i zażądała zwrotu linii do poprzecznego cięcia blachy. Pismo to wręczył pozwanemu mąż i pełnomocnik powódki, A. R. (2). W tym samym dniu S. S. przekazał pozwanemu obydwie linie technologiczne do cięcia blachy, które również tego samego dnia zostały sprzedane (...) spółce z o.o. w K. za kwotę 1.517.484,80 zł - linia do wzdłużnego cięcia blachy i za kwotę 1.818.824,80 zł - linia do poprzecznego cięcia blachy. W tym samym dniu nastąpiło wydanie przedmiotu umowy nabywcy. Następnie przedmiotowe linie zostały sprzedane kolejnym podmiotom. (...) dokonała zapłaty za powyższe linie w niewielkim zakresie.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 16 marca 2004 roku, sygn. akt IX K 347/02 pozwany W. M. został uznany za winnego tego, że w dniu 12 września 2001 roku działając jako Prezes Zarządu Spółki z o.o. (...) z siedzibą w W. dokonał przywłaszczenia mienia znacznej wartości w postaci linii technologicznej do poprzecznego rozcinięcia blachy Ł - 128-41-100 o wartości 1.748.870zł poprzez sprzedaż tej linii firmie „(...)” sp. z o.o. w K., wiedząc na podstawie umowy z dnia 9 listopada 2000 roku, nr 1/11/2000 zawartej pomiędzy firmą (...) w W., a (...) sp. z o.o. oraz przyjętych w dniu 10 września 2001 roku dokumentów spółki PPUH (...) i protokołu przekazania urządzeń z dnia 12 września 2001 roku, że linia ta, aż do czasu uregulowania pełnej należności stanowi własność firmy (...) w sytuacji, gdy do uiszczenia pełnej należności przez (...) sp. z o.o. pozostała kwota 737.989,99 zł, czym działał na szkodę firmy (...) A. R. (1), to jest przestępstwa z art. 284 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk.

Powyższy wyrok został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 15 lutego 2005 roku, sygn. akt X Ka 1433/04.

(...) sp. z o.o. dokonała wpłat na rzecz powódki w kwotach:

- 10 000,00 zł w dniu 12 lutego 2002 roku,
- 12 000,00 zł w dniu 8 marca 2002 roku,
- 15 000,00 zł w dniu 22 marca 2002 roku,
- 15 000,00 zł w dniu 21 marca 2003 roku,
- 15 000,00 zł w dniu 14 kwietnia 2003 roku tytułem zapłaty części ceny za linię do poprzecznego cięcia blachy.

Ustalając stan faktyczny Sąd pierwszej instancji oparł się na dowodach w postaci dokumentów, których autentyczność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Za wiarygodne Sąd pierwszej instancji uznał zeznania złożone przez pozwanego W. M., jednakże wskazywane przez niego okoliczności, iż nie ponosił on winy za przywłaszczenie przedmiotowej linii do poprzecznego cięcia blachy z uwagi na związanie Sądu cywilnego prawomocnym wyrokiem karnym w ogóle nie mogły być przedmiotem ustaleń Sądu w niniejszej sprawie. Fakt, iż pozwany nie dochował należytej staranności i podjął działania związane z zarządzaniem spółką bez zapoznania się z kompletem dokumentów, na co wskazuje wprost w swoich zeznaniach, nie może umniejszać jego winy ani świadczyć o istnieniu przyczynienia się powódki do powstania szkody. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy były zeznania świadka R. B., który był likwidatorem spółki będącej nabywcą spornej linii. Jego działalność w spółce dotyczyła okresu już po dokonaniu przywłaszczenia, a powódka nie była zobowiązana do dochodzenia roszczeń windykacyjnych od innych podmiotów, w związku z czym bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie są starania czynione przez pełnomocnika powódki w celu odzyskania przedmiotu przywłaszczenia.

Zdaniem sądu pierwszej instancji żądanie powódki jest częściowo zasadne. Powód skazany został bowiem prawomocnym wyrokiem karnym za przywłaszczenie mienia, a tym wyrokiem z mocy art. 11 kpc sąd cywilny jest związany. Nie było podstaw do dopuszczania dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości linii technologicznej, ani za ile powódka tę linię nabyła, skoro wartość linii została ustalona w wyroku karnym skazującym. Powódka nie była także zobowiązana do podejmowania próby windykacji linii. Nie ma też znaczenia w jaki sposób użytkowali linię jej nabywcy, dlatego też nie było podstaw do dopuszczania dowodu z zeznań świadków P. S. i J. T.. Powódka nie przyczyniła się w żaden sposób do powstania szkody. Nie wykazał też pozwany aby powódka nadużyła prawa podmiotowego. Natomiast zasadny jest zarzut pozwanego o dokonaniu częściowej zapłaty za sprzedaną linię przez spółkę (...) w łącznej kwocie 67.000zł i taką kwotę sąd pierwszej instancji odjął od ustalonej w wyroku karnym wartości sprzedanej linii. Zatem utrzymał w mocy nakaz co do kwoty 670.989,99 zł. Swoje rozstrzygnięcie Sąd oparł na art. 415 kc i art. 496 kc, a o kosztach sąd pierwszej instancji orzekł na mocy art. 100 kpc.

Od wyroku tego wniósł apelację pozwany.

Zaskarżył wyrok w pkt 1, w części, w której Sąd zasądził od pozwanego kwotę 14.222,69 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz w pkt 2 w całości i zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, a to:

1. przepisu art. 11 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż Sąd cywilny w postępowaniu o zapłatę odszkodowania w zakresie ustalenia wysokości poniesionej szkody pozostaje związany ustaleniami zawartymi w prawomocnym skazującym pozwanego wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 16 marca 2004 roku, sygn. akt IX K 347/02 za przestępstwo z art. 284 § 1 k.k. tj. przestępstwo przywłaszczenia mienia w postaci linii technologicznej do poprzecznego rozcinania blachy, w sytuacji gdy:

1) szkoda poniesiona przez poszkodowaną nie należy do ustawowych znamion przestępstwa przywłaszczenia mienia z art. 284 § 1 k.k., a więc nawet jej ustalenie w wyroku karnym skazującym (co w przedmiotowej sprawie także nie miało miejsca) nie może wiązać Sądu cywilnego i zwalniać go z przeprowadzenia postępowania dowodowego na te okoliczności,

2) szkody wyrządzonej przywłaszczeniem mienia nie można utożsamiać z pojęciem wartości tego przywłaszczonego mienia (ustalenie której także w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca), a tylko wartość mienia w przypadku jego przywłaszczenia należy do ustawowych znamion takiego przestępstwa,

3) w tym wyroku karnym skazującym pozwanego, Sąd nie ustalił ani wartości przywłaszczonego mienia, ani szkody poniesionej przez poszkodowaną,

4) zebrany materiał dowodowy oraz dokonane na jego podstawie ustalenia w sposób jednoznaczny potwierdzają, iż powódce należne mogłoby być jedynie odszkodowanie wyłącznie w oparciu o przepis art. 411 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. in fine, które nie jest równoznaczne z „pozostałą do zapłaty ceną sprzedaży za przywłaszczoną ruchomość”, o której mowa w wyroku karnym skazującym, albowiem zarówno z zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak i z ustaleń poczynionych przez sąd karny jak i przez sąd cywilny wynika, iż powódka skutecznie odstąpiła od umowy sprzedaży z zastrzeżeniem prawa własności rzeczy sprzedanej zawartej ze spółką PPUH (...) Sp. z o.o. reprezentowaną wówczas już przez pozwanego, czego konsekwencją winno być zastosowanie w kolejności przepisów: art. 494 k.c., art. 411 § 1 k.c., a następnie art. 405 k.c. in fine, czego ani sąd karny, ani sąd cywilny w zaskarżonym wyroku nie uczyniły.

2. przepisu art. 415 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie w sytuacji, gdy powódka nie wykazała, że pozwany wyrządził jej z własnej winy szkodę w rozmiarze objętym żądaniem pozwu, a tym samym naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 415 k.c. poprzez ich niezastosowanie i uwzględnienie żądania pozwu w zaskarżonej części w sytuacji, gdy powódka nie udowodniła okoliczności uzasadniającej jej roszczenie tj. wysokości szkody, ani związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanego, a poniesioną szkodą,

3. przepisów art. 494 k.c., art. 411 § 1 k.c. oraz art. 405 k.c. in fine poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, iż pomimo ustalenia okoliczności odstąpienia od umowy sprzedaży, pozwany odpowiada za szkodę w wysokości niezapłaconej części ceny sprzedaży, a tym samym pomimo tego, że umowa przestała wiązać powódkę i spółkę reprezentowaną przez pozwanego, to pozwany odpowiada za szkodę wynikającą z jej niewykonania,

4. przepisu art. 362 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy powódka nie dochodziła odszkodowania od spółki PPUH (...) sp. z o.o., czym przyczyniła się do zwiększenia szkody,

5. przepisu art. 441 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż pozwany odpowiada solidarnie za swoje czyny ze spółką, którą reprezentował i które wykonywał właśnie w imieniu tej spółki, a co za tym idzie powódka mogła dokonać wyboru osoby odpowiedzialnej za wyrządzenie szkody i nie dochodząc jej od spółki z o.o. nie spowodowała jej powiększenia, a ustalenie takiej konstrukcji odpowiedzialności pozwanego i spółki prowadziłoby do możliwości postawienia zarzutu naruszenia przepisu art. 375 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i oddalenie wniosków dowodowych pozwanego na okoliczności wykazania zarzutów, które przysługiwałyby spółce PPUH (...) sp.

z o.o., a które z mocy przepisu 3 art. 11 zd. 2 k.p.c. mogłaby ona podnosić, a zatem jeżeli istniałaby solidarna dłużników, to tylko z konsekwencjami wynikającymi z art. 375 § 1 k.c.,

6. przepisu art. 440 k.c. poprzez jego niezastosowanie w przypadku, gdy zarówno ocena osoby odpowiedzialnej za szkodę, a w szczególności obciążenie prawie pełną odpowiedzialnością spowoduje dla niego i jego rodziny zbyt dotkliwe skutki, a nie odniósł on żadnej korzyści z zarzucanych mu czynów,

7. przepisów art. 227 k.p.c. oraz art. 224 1 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy polegające na oddaleniu wniosków dowodowych pozwanego, które zmierzały do wyjaśnienia sprawy, a to przeprowadzenie dowodów z przesłuchania świadków A. R. (2), P. S. i J. T. oraz przeprowadzania innych dowodów wnioskowanych przez pozwanego oraz zaniechania pozyskania dowodów poprzez zobowiązanie powódki do ich przedstawienia, a w wyniku tych uchybień Sądu I instancji cel ten nie został osiągnięty, a okoliczności te pozostały niewyjaśnione,

8. przepisu art. 244 § 1 k.p.c. oraz art. 236 k.p.c. poprzez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów znajdujących w aktach postępowania karnego Sądu Rejonowego w Kielcach Wydział IX Karny do sygn. akt IX K 347/C albowiem dowodem w sprawie cywilnej mogą być tylko dokumenty, a nie akta postępowania, a zatem wnioski takie, a co za tym idzie dowód były niedopuszczalne, a ponadto we wniosku tym brak było właściwie określonej tezy dowodowej, gdyż jako okoliczność wymagającą udowodnienia powódka powołała zawartość akt (a więc ilość kart znajdujących się w aktach), a nie ich treść, zatem dowód taki także nie mógł być przydatny dla rozstrzygnięcia sprawy,

9. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. polegające na sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, albowiem:

1) z jednej strony Sąd I instancji ustalił, iż powódka skutecznie odstąpiła umowy, a z drugiej strony ustalił, iż Sąd cywilny pozostaje związany wyrokiem karnym skazującym, z którego wynika wysokość nieuiszczonej części należności, tak jakby umowa ta nadal wiązała strony,

2) Sąd I instancji ustalił, iż powódka miała wybór pomiędzy dochodzeniem roszczenia od pozwanego oraz innych podmiotów, podczas gdy powódce przysługiwało roszczenie do spółki PPUH (...) sp. z o.o., którego nota bene nigdy ani nie sformułowała, ani nie próbowała nawet zrealizować tj. nie wystąpiła z powództwem przeciwko spółce z o.o., ani nie próbowała egzekwować swoich roszczeń z jej majątku np. z wierzytelności przysługujących jej od spółki (...)sp. z o.o., a z żadnych innych dowodów nie wynikała odpowiedzialność pozwanego solidarnie z tą spółką,

3) Sąd I instancji ustalił, iż wartość przedmiotu sporu (...) stanowi nieuiszczona część ceny za przywłaszczoną linię, gdyż pozostała część ceny, która została przez spółkę (...) sp. z o.o. zapłacona została zaliczona przez powódkę na poczet odszkodowania w niniejszej sprawie, co potwierdza fakt odpowiedzialności solidarnej spółki i pozwanego za wyrządzoną powódce szkodę, podczas gdy żadna z tych okoliczności, ani nie wynika z ustaleń wyroku sądu karnego, ani nie została ustalona odrębnie w postępowaniu cywilnym, a w szczególności nie wynikała z żadnego oświadczenia powódki, poza oświadczeniem o odstąpieniu od umowy sprzedaży,

4) powódka ani nie sformułowała roszczenia do spółki PPUH (...) sp. z o.o., ani nie złożyła żadnego oświadczenia o potrąceniu, co miałyby być podstawą roszczenia do spółki PPUH (...) sp. z o.o., za które to roszczenie miałyby ponosić odpowiedzialność odszkodowawczą PPUH (...) sp. z o.o., a zdaniem Sądu I instancji także pozwany.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wnosił o:

- zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania oraz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

ewentualnie,

uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu pozostawiając temu Sądowi mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Wyrokiem z dnia 29 lutego 2012 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.400 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny uznał za prawidłową ocenę Sądu I instancji co do związania Sądu cywilnego wyrokiem karnym skazującym na podstawie art. 11 kpc, iż pozwany dokonał przywłaszczenia mienia znacznej wartości, a ponieważ popełnienie tego przestępstwa wyrządziło powódce szkodę, pozwany zobowiązany jest do naprawienia tej szkody na zasadzie art. 415 kc. Nie podzielił Sąd Apelacyjny poglądu apelacji, że odpowiedzialność pozwanego opiera się na art. 405 kc czy też art. 411 kc, natomiast uznał, że wysokość poniesionej przez powódkę szkody to kwota, którą powódka nie uzyskała tytułem zapłaty ceny za sprzedaną rzecz, pomniejszoną o zapłacone powódce 67.000 zł.

W wyniku skargi kasacyjnej pozwanego Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 10 lipca 2013 r. uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy podzielił zarzut skargi kasacyjnej co do naruszenia przez Sądy obu instancji art. 11 kpc i zakresu związania Sądu cywilnego prawomocnym wyrokiem karnym skazującym.

W ocenie Sądu Najwyższego w sentencji prawomocnego wyroku skazującego pozwanego na popełnienie przestępstwa nie została ustalona wysokość szkody wyrządzonej przestępstwem przywłaszczenia mienia, ponieważ za takie ustalenie nie można uznać wskazanej w sentencji tego wyroku kwoty 737.989,99 zł, jako pozostałej do uiszczenia pełnej należności przez nabywcę urządzenia, a więc części ceny jego nabycia.

Sąd Najwyższy wskazał na brak poczynienia w kwestii wysokości szkody jakichkolwiek ustaleń uznając jednoznacznie za bezzasadne pozostałe zarzuty skargi kasacyjnej, w szczególności odnoszące się do podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego.

Rozpoznając ponownie apelację pozwanego Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja jest uzasadniona wobec trafnego zarzutu naruszenia art. 11 kpc to jest zakresu związania Sądu cywilnego prawomocnym wyrokiem karnym skazującym pozwanego za przestępstwo przywłaszczenia mienia znacznej wartości.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że przepis art. 398²⁰ kpc formułuje zasadę związania sądów niższych instancji wykładnię prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy w danej sprawie.

Zatem zasadnym jest zarzut pozwanego, na co wskazał Sąd Najwyższy a Sąd Apelacyjny podziela ten pogląd, iż nie można utożsamiać szkody wyrządzonej przestępstwem przywłaszczenia mienia z wartością przywłaszczonego mienia, a w niniejszym procesie powódka dochodzi od pozwanego odszkodowania za szkodę wyrządzoną jej wskutek popełnienia przez pozwanego przestępstwa z art. 284 kk w związku z art. 294 § 1 kk.

Związanie Sądu cywilnego ustaleniami prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa i to w odniesieniu do wyrządzonej przestępstwem szkody uzależnione jest od tego, czy wysokość szkody stanowi element stanu faktycznego objętego tym przestępstwem. Dotyczy zatem wyłącznie pozytywnie ustalonych w jego sentencji znamion przestępstwa, za popełnienie którego pozwany został prawomocnie skazany.

Art. 11 kpc nie ogranicza dopuszczalności samodzielnego ustalenia przez Sąd w postępowaniu cywilnym okoliczności zdarzenia, w tym także jego skutków w płaszczyźnie majątkowej strony powodowej, które nie są opisane w sentencji prawomocnego wyroku skazującego pozwanego.

Należy przyznać rację skarżącemu, że szkoda poniesiona przez poszkodowaną nie należy do ustawowych znamion przestępstwa przywłaszczenia mienia z art. 284 kk, a więc nawet jej ustalenie w wyroku karnym skazującym, co w sprawie nie miało miejsca, nie zwalnia Sądu cywilnego z przeprowadzenia postępowania na te okoliczności.

Na powyższe zwrócił uwagę w uzasadnieniu swojego wyroku z dnia 10 lipca 2013 r. Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie wskazując, że w kwestii wysokości poniesionej przez powódkę szkody wyrządzonej przestępstwem, którego dopuścił się pozwany, zaskarżony wyrok pozbawiony jest niezbędnych ustaleń co oznacza, że wydany został co najmniej przedwcześnie.

Zasadnym jest więc wniosek pozwanego zawarty w pisemnej apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Brak poczynienia jakichkolwiek ustaleń co do wysokości szkody, to brak rozpoznania istoty sprawy, skutkujący uchyleniem wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, w oparciu o art. 386 § 4 kpc.

Wprawdzie na ostatniej rozprawie apelacyjnej pełnomocnik pozwanego w ustnych wywodach popierających apelację sprecyzował wnioski apelacji wnosząc o zmianę wyroku, uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa, niemniej jednak wniosek ten nie jest wiążący dla Sądu Apelacyjnego i nie ma wpływu na decyzję Sądu Apelacyjnego uchylającego wyrok do ponownego rozpoznania.

W ustnym wywodzie na rozprawie apelacyjnej skarżący dodatkowo odniósł się do przedłożonych przez powódkę przed Sądem I instancji na okoliczność wysokości szkody dowodów. Okoliczność czy i jakie strona powodowa oferowała dowody, dla wykazania wysokości poniesionej szkody, wymagają poczynienia ustaleń, a Sąd I instancji w tym przedmiocie żadnych ustaleń nie poczynił.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy dokonując niezbędnych ustaleń będzie miał na uwadze, że powódka wystąpiła z pozwem w postępowaniu nakazowym toczącym się w określonej procedurze. Niemniej jednak brak jakichkolwiek ustaleń Sądu co do wysokości szkody powoduje niemożność ich weryfikacji, a ewentualnie merytoryczne rozpoznanie sprawy przez Sąd odwoławczy co do istoty, pozbawiłoby stronę dwuinstancyjności (art. 176 ust. 1 Konstytucji).

Dlatego, mimo braku stanowczego zakazu wydawania przez Sąd odwoławczy wyroku reformatoryjnego z tej przyczyny, należy unikać wydawanie w takich sytuacjach wyroków merytorycznych.

Pozostałe zarzuty apelacji są bezzasadne i oczekiwanego skutku odnieść nie mogą.

W szczególności bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 244 kpc i art. 236 kpc poprzez przeprowadzenie dokumentów znajdujących się w aktach postępowania karnego Sądu Rejonowego w Kielcach, sygn. akt IX K 347/02 z akt bez ich skonkretyzowania, albowiem Sąd Okręgowy przywołał w uzasadnieniu wyroku konkretne dowody, ich treść oraz karty z akt karnych, na których opisane dowody się znajdują.

Odnośnie do zarzutów naruszenia prawa materialnego przez niezastosowanie art. 494 kc, art. 411 § 1 kc i art. 405 in fine kc – należy uznać je za chybione.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego jest art. 415 kc a ustalenia Sądu, iż powódka odstąpiła od umowy, nie stanowią podstawy do odpowiedzialności pozwanego za szkodę wynikającą z niewykonania umowy. Podstawa odpowiedzialności pozwanego wynikająca z art. 415 kc została przez Sąd I instancji wskazana prawidłowo, a stanowisko to podzielił również Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 lipca 2013 r. oraz obecnie Sąd Apelacyjny, bez potrzeby powoływania przytoczonych już wcześniej argumentów. Zwalnia tym samym Sąd Apelacyjny od odnoszenia się do pozostałych zarzutów skarżącego, wynikających z błędnego przypisywania odpowiedzialności pozwanego z umowy.

Z tych wszystkich przyczyn, wobec zasadności zarzutu naruszenia art. 11 kpc w odniesieniu do wysokości szkody wyrządzonej popełnieniem przestępstwa przywłaszczenia i braku poczynienia jakichkolwiek ustaleń w tej kwestii, zaskarżony wyrok należało uchylić na zasadzie art. 386 § 4 kpc, pozostawiając Sądowi I instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego, na zasadzie art. 108 § 2 kpc.